

Motion till riksdagen 2005/06:Sf300

av **Per Westerberg m.fl. (m)**

Egenföretagare och socialförsäkringar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att den sjukpenninggrundande inkomsten skall utgöras av de senaste 12 månadernas inkomst som egenföretagaren har tagit ut i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att arbetstiden skall beräknas på samma sätt för egenföretagare som för löntagare vid beräkning av dagersättningen i den tillfälliga föräldrapenningen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen framförs om makars sjukpenninggrundande inkomst.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att egenföretagare eller visstidsanställda inte skall behöva riskera att stå utan inkomstbortfallsförsäkring i händelse av sjukdom eller föräldraskap.

Likvärdiga villkor för egenföretagare i sjukförsäkringen

Reglerna för beräkning av sjukpenninggrundande inkomst, SGI, för anställda och egenföretagare är inkonsekventa. Dessa regler behöver göras så likformiga som möjligt med hänsyn till de grundläggande skillnaderna mellan egenföretagande och anställning. Den anställde uppbär en avtalad lön oavsett arbetsgivarens ekonomiska ställning. En egenföretagare däremot måste kunna få in intäkter för att kunna bära risk, klara företagets kostnader för driften och ge en lön. Blir egenföretagaren sjuk faller intäkter bort som skall täcka både driften av företaget och inkomst av tjänst.

Ett sätt för egenföretagaren att öka inkomstryggheten vid sjukdom hade kunnat vara att ta ut en högre inkomst (om möjligt) för att på så sätt få en högre SGI. Men rättstillämpningen av reglerna för SGI har skapat prejudikat

Fel! Okänt namn på

som innebär att en egenföretagare som redovisat hög inkomst kan få sin SGI sänkt. Det finns nämligen en regel som säger att egenföretagare inte får räkna med högre lön än vad som är skäligt för anställda. Skulle däremot en egenföretagare ha taxerats för en lägre inkomst än vad som motsvarar jämförelseinkomsten (en skälig inkomst vid motsvarande anställning) skall SGI beräknas på det lägre beloppet de senaste tre åren.

Reglerna för att beräkna SGI för egenföretagare verkar vara konstruerade för att reducera statens utgifter. Inte nog med att ersättningen är lägre för egenföretagare, utan av socialavgiftslagen framgår att sjukförsäkringsavgiften är högre för egenföretagare än för löntagare. Antingen anser regeringen att utgifterna för egenföretagare är högre än för löntagare eller så får egenföretagare subventionera arbetstagargrupper med högre sjukfrånvaro. Eftersom sjukfrånvaron för egenföretagare är lägre än för löntagare kan inte skillnaden vara försäkringsmässigt motiverad.

Eftersom såväl beräkning av SGI som socialavgiftslagen är till egenföretagares nackdel kan det misstänkas att regeringen medvetet missgynnar och försvårar egenföretagande. De jämförelser som skett mellan egenföretagarnas inkomster och de inkomster som gäller för anställda (jämförelseinkomsten) bör avskaffas. Såsom vi föreslår i vår motion "Tillbaka till arbete" skall SGI också för egenföretagare utgöras av de senaste 12 måandernas inkomst.

Likvärdig beräkning av arbetstid

En regel som diskriminerar egenföretagare är regeln för beräkning av arbetstiden som grund för tillfällig föräldrapenning. För föräldrar som uppbär tillfällig föräldrapenning baseras ersättningen på kalenderår i stället för på årsarbetstid. Det vill säga att vid beräkning av dagpenning delas inkomsten med 260 dagar för löntagare och för egenföretagare med 365 dagar. Dagersättningen blir på sätt väsentligt lägre för egenföretagare.

Regeringens motivering till detta är att egenföretagare i större utsträckning kan styra över arbetstidsuppgiften och därför skall dagsättningen vara lägre. Vi anser att den tillfälliga föräldrapenningen skall beräknas på årsarbetstid för både löntagare och egenföretagare.

Makars sjukpenninggrundande inkomst/SGI

Det finns också regler som diskriminerar närstående till företagare. Ett exempel är att en kvinna som deklarerat hälften av inkomsterna från ett lantbruk kan få lägre SGI och därmed lägre föräldrapenning om maken gjort skattemässiga avsättningar. Hennes SGI beräknas nämligen med utgångspunkt i den sammanlagda deklarerade inkomsten, varefter den delas lika mellan makarna. Alla sådana diskriminerande regler bör slopas.

Krav på sex månaders anställning

Av Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst framgår att ”vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst /.../ skall endast sådan inkomst beaktas som en försäkrad kan antas komma att tills vidare åtnjuta av eget arbete under minst sex månader i följd”. Egenföretagare och/eller tillfälligt anställda kan således nekas sjukpenning på grund av att deras uppdrag inte är tillräckligt långa. Ofta sammanfaller egen näringsverksamhet med tillfälliga uppdrag för till exempel konsulter. Vi anser att detta i väldigt hög grad försvårar för både egenföretagare och arbetstagare i tider när visstidsanställningar ökar. Därför bör Riksförsäkringsverkets föreskrift ändras så att egenföretagare eller visstidsanställda inte riskerar att stå utan inkomstbortfallsförsäkring i händelse av sjukdom eller föräldraskap.

Stockholm den 4 oktober 2005

Per Westerberg (m)

Tobias Billström (m)

Anita Sidén (m)

Anne Marie Brodén (m)

Anna Lilliehöök (m)

Anne-Marie Pålsson (m)

Karin Enström (m)